

Aan de leden van de Vaste commissie voor VWS
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum
12 mei 2016
Contactpersoon
Yvonne Moolenaar
Onderwerp
AO Decentralisatie Wmo 19 mei 2016

Bijlage(n)
Doorkiesnummer
06 53677985
Ons kenmerk
Fa/yemr/ierr/184517/2016

Geachte heer, mevrouw,

Op 19 mei 2016 staat het AO Decentralisatie Wmo gepland. In deze brief brengen wij enkele belangrijke punten onder uw aandacht. Wij zijn tevreden over hoe de basis kwaliteitseisen beschermd wonen en opvang tot stand zijn gekomen in samenwerking met de VNG, zorgaanbieders en cliëntvertegenwoordigers. Wij ondersteunen ook de inhoudelijke richting van deze nieuwe kwaliteitseisen. Uit onze [monitor](#) over de decentralisatie naar de Wmo kunnen wij echter ook de conclusie trekken dat een aantal belangrijke onderwerpen nog onvoldoende geregeld is. Wij zijn dan ook verbaasd over de signalen dat gemeenten zoveel Wmo-budget overhouden. Dit terwijl wij constateren dat de zorg- en ondersteuningsvraag van kwetsbare burgers onder druk staat, verschaalt en goede toegang tot zorg en ondersteuning nog lang niet overal op orde is. Zoals ook goede samenwerking in de regio nog niet op alle plekken geregeld is. Daarnaast zien wij een gebrek aan gepaste woningen en een toename aan administratieve lasten. Zo langzamerhand komt de grens in zicht van wat bezuinigd kan worden zonder dat de doelstellingen van de Wmo en de aanpalende zorgdomeinen in gevaar komen. Wij vinden het noodzakelijk dat de verantwoordelijke overheden samen deze knelpunten oplossen. Een plan van aanpak is nodig om in de komende vier jaar de hervormingen tot een goed einde te brengen. Wij bieden daarbij onze kennis en ervaring aan om oplossingen te vinden en van de decentralisatie een succes te maken. Wij vragen u de door ons beschreven punten en voorstellen mee te nemen in uw debat met de staatssecretaris.

Budgetten gemeenten

Binnenlands Bestuur en de NOS rapporteerden dat gemeenten veel Wmo-budget hebben overgehouden. Dit komt overeen met signalen die wij via onze leden krijgen. Het is een onwenselijke situatie, zeker omdat de overheveling al voor een groot deel gepaard is gegaan met forse bezuinigingen. Onze monitor laat een verschraling van het aanbod van zorg en ondersteuning zien. Van onafhankelijke cliëntondersteuning voor ggz en opvangcliënten is in veel gemeenten geen sprake. Evenals staatssecretaris Van Rijn zien wij gelukkig ook goede vernieuwende initiatieven. We hebben recent vernieuwende voorbeelden¹ samengebracht

om zorgaanbieders en gemeenten te inspireren. Wij zien echter geen landelijke trend. Het is daarom zonde dat publiek geld op de plank blijft liggen, terwijl hiermee ook de zorg en ondersteuning voor kwetsbare mensen verbeterd kan worden. Wij denken graag mee hoe we gemeenten kunnen ondersteunen om de middelen effectief en efficiënt te besteden.

Op welke manier gaat de staatssecretaris gemeenten aansporen de beschikbare middelen effectief en efficiënt te besteden? Kan de staatssecretaris de gemeenten verzoeken daarbij de adviesraden sociaal domein/wmo-raden een belangrijke adviserende rol te geven?

Toegang onvoldoende geregeld

Uit de laatste monitor blijkt dat er nog steeds knelpunten op het gebied van (landelijke) toegang tot zorg en ondersteuning zijn. Burgers met een psychische kwetsbaarheid of meervoudige problematiek melden zich niet of weten onvoldoende waar zij zich kunnen melden met een ondersteuningsvraag. Ook de onbekendheid met en het gebrek aan specifieke kennis en expertise over deze kwetsbare doelgroep in wijkteams is een probleem. Een brede expertise over de uiteenlopende cliëntengroepen (en bijbehorende problematiek) is nodig om in te kunnen schatten of iemand zich in de maatschappij kan redden met lichte vormen van ondersteuning of doorverwezen moet worden naar meer specialistische vormen van zorg en ondersteuning.

Kan de staatssecretaris aangeven op welke wijze hij controleert dat de toegang tot zorg en ondersteuning voor burgers met een psychische kwetsbaarheid verbetert?

Hoe borgt de staatssecretaris de benodigde expertise en efficiënte toegang? Kan de staatssecretaris gemeenten een aanwijzing geven hierover te rapporteren op hun websites, vergelijkbaar met plicht die zorgaanbieders en zorgverzekeraars al hebben?

Samenwerking in de keten gemeenten en zorgverzekeraars verbeteren

In onze monitor geven aanbieders aan zich zorgen te maken over de continuïteit van zorg voor burgers met een psychische kwetsbaarheid wanneer de verschillende beleidskaders niet goed op elkaar aansluiten. Het gaat dan over aansluiting binnen wettelijke domeinen zoals het gemeentelijk domein en tussen verschillende wettelijke domeinen zoals tussen Zvw en Wmo. De samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars verloopt nog niet overal soepel, waardoor de zorg vanuit de Wmo en vanuit de Zvw niet goed op elkaar aansluit. In zijn brief over de voortgang en ambitie Wmo geeft de staatssecretaris aan welke acties er op dit thema worden ondernomen. Zo is er op bestuurlijk niveau een samenwerkingsagenda tussen de VNG en ZN ondertekend. Wij vinden het belangrijk dat dit bestuurlijke akkoord nu snel tot concrete resultaten in de praktijk leidt. Tot nu toe hebben zorgaanbieders dat regionaal nog onvoldoende waargenomen.

Kan de staatssecretaris concreet maken op welke manier de globaal beschreven acties tot tastbaar resultaat in de regionale praktijk leiden?

Te weinig geschikte en betaalbare woningen

Een grote zorg blijft het gebrek aan beschikbare en betaalbare woningen. Uit de monitor blijkt dat men het gebrek aan beschikbare en betaalbare woningen als de grootste belemmerende factor voor de door- en uitstroom van cliënten van en naar opvang en

beschermd wonen ziet. Ook zien we in de praktijk nog steeds grote (administratieve) problemen rond het omklappen/doorverhuren van woningen. Twee opeenvolgende [quickscans](#) onder leden van de Federatie Opvang, RIBW Alliantie en GGZ Nederland tonen aan dat de situatie ernstig is. Mensen die (met begeleiding) zelfstandig zouden kunnen wonen, houden hierdoor langer plaatsen bezet die voor hen niet meer de meest passende oplossing bieden. Dit leidt tevens tot vertraging van instroom van nieuwe cliënten, met wachtlijsten als gevolg.

Welke concrete maatregelen neemt de staatssecretaris samen met minister Blok om ervoor te zorgen dat er voldoende beschikbare en betaalbare woningen zijn voor mensen die kunnen uitstromen uit ggz en opvang?

Administratieve lasten nemen nog steeds toe

Administratieve lasten vormen nog steeds een groot struikelblok voor het optimaal benutten van de beschikbare middelen en het beantwoorden van de zorg- en ondersteuningsvraag van kwetsbare burgers, blijkt uit de monitor onder onze leden. We stellen daarom vier gebieden van uniformering en standaardisatie voor, die administratieve lasten flink terug kunnen brengen, voor zowel gemeenten als zorgaanbieders,:

- gebruik de door VNG en zorgaanbieders overeengekomen iWmo-standaarden;
- gebruik het landelijk accountantsprotocol;
- uniformeer data en processen in de afspraken tussen zorgaanbieders en gemeenten, zoals het hanteren van eenzelfde data gedurende het gehele proces van inkoop, verantwoording en declaratie bij gemeenten;
- hanteer een landelijk uniform toetsingskader voor het toezicht op kwaliteit en veiligheid om de mogelijkheden tot afstemming en informatie-uitwisseling tussen gemeenten, GGD'en en de landelijke inspecties te verbeteren.

Deze uniformering en standaardisatie, bedoeld ter ondersteuning van het administratieve proces, staat wat ons betreft de zorginhoudelijke beleidsvrijheid voor gemeenten niet in de weg. Wat betreft het landelijk toetsingskader, biedt dit volgens ons kansen voor gemeenten om tot moderne vormen van toezicht te komen, waarbij uitgegaan wordt van vertrouwen en het gesprek met zorgaanbieders aangegaan wordt in hoeverre zij erin slagen de zelfredzaamheid en participatie van burgers te bevorderen.

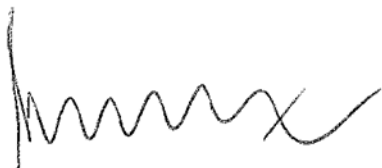
De extra tijd en middelen die op dit moment aan administratie, verantwoording en controles worden besteed, moeten weer ten goede komen aan hetgeen waarvoor het bedoeld is, namelijk goede zorg en ondersteuning voor kwetsbare burgers in onze maatschappij

Kan de staatssecretaris ervoor zorgen dat gemeenten eenzelfde uniform proces met gelijke data hanteren voor inkoop, declaratie en verantwoording?

Het is nu anderhalf jaar na de invoering van de Wmo 2015. We dringen aan op echte oplossingen voor de in deze brief geschetste problemen en hopen dat u onze suggesties meeneemt in uw gesprek met de staatssecretaris.

Indien u aanvullende informatie wilt over onze monitor of vragen heeft over de inhoud van de brief vragen, kunt u contact opnemen met Yvonne Moolenaar (GGZ Nederland, 06-53677985), Linda van den Brink (RIBW Alliantie, 06-10624341) of Rina Beers (Federatie Opvang, 06-06-13846484).

Met vriendelijke groet,

A.P.B.M. van Tuijn
voorzitter RIBW Alliantie

drs. J.P. Laurier
voorzitter Federatie Opvang

ir. P.M. van Rooij
directeur GGZ Nederland